

Sprawozdanie Komisji dotyczące napromieniowania żywności za 2004 r.

(2006/C 230/08)

STRESZCZENIE

Zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego ⁽¹⁾, państwa członkowskie są zobowiązane do przesyłania Komisji co roku:

- wyników kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości produktów poddawanych promieniowaniu oraz stosowanych dawek,
- oraz
- wyników kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu handlowego i metod stosowanych do wykrywania napromieniowanej żywności.

W 2004 r. zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie znajdowały się w 10 państwach członkowskich. Wymagane informacje dotyczące kategorii żywności poddanych napromieniowaniu, ilości i dawek przekazało siedem państw członkowskich. W związku z powyższym dokładna ilość żywności poddanej promieniowaniu w UE w 2004 r. nie jest znana.

Szesnaście państw członkowskich przedłożyło sprawozdania dotyczące kontroli żywności wprowadzanej do obrotu. Ogółem w 2004 r. kontroli poddano 7 169 próbek żywności. Stwierdzono, że około 3,9 % produktów na rynku zostało poddanych promieniowaniu, ale nie posiadało odpowiedniego oznakowania. Wśród produktów nielegalnie poddanych promieniowaniu znalazły się w szczególności produkty importowane z Azji, zwłaszcza makaron typu azjatyckiego i dania gotowe z suszonego makaronu.

Różnice w wynikach kontroli między państwami członkowskimi można częściowo uzasadnić doborem próbek i skutecznością zastosowanych metod analitycznych.

1. Podstawa prawna i kontekst

Zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE państwa członkowskie są zobowiązane do przesyłania Komisji co roku:

- wyników kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości produktów poddawanych promieniowaniu oraz stosowanych dawek
- oraz
- wyników kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu handlowego i metod stosowanych do wykrywania napromieniowanej żywności.

Komisja publikuje wyniki w formie rocznych sprawozdań w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2004 r.

Informacje dotyczące ogólnych aspektów napromieniowania żywności są dostępne na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zdrowia i Ochrony Konsumentów ⁽²⁾.

1.1. Jednostki przeprowadzające napromieniowanie

Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE żywność może być poddawana promieniowaniu wyłącznie w zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromieniowanie. Jednostki w UE są zatwierdzane przez właściwe organy państw członkowskich. Państwa członkowskie mają obowiązek powiadamiania Komisji o swoich zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromieniowanie (art. 7 ust. 1).

Wykaz upoważnionych jednostek w państwach członkowskich został opublikowany przez Komisję ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, str. 16. Zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm.

⁽³⁾ Dz.U. C 187 z 7.8.2003, str. 13.

1.2. *Napromieniowana żywność*

W UE dozwolone jest poddawanie promieniowaniu suszonych ziół aromatycznych, przypraw korzennych i warzywnych (dyrektywa 1999/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego⁽¹⁾) Ponadto sześć państw członkowskich zawiadomiło Komisję, że utrzymują one krajowe zezwolenia dla niektórych rodzajów żywności zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 1999/2/WE. Wykaz krajowych zezwoleń został opublikowany przez Komisję⁽²⁾.

Zgodnie z art. 6 dyrektywy 1999/2/WE na wszelkiej napromieniowanej żywności lub składnikach żywności złożonej umieszcza się wyrazy „napromieniowane” lub „poddane promieniowaniu jonizującemu”.

Do celów egzekwowania prawidłowego oznakowania i wykrywania niedozwolonych produktów Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), po uzyskaniu odpowiedniego mandatu od Komisji Europejskiej, ustalił normy dla kilku metod analitycznych.

2. **Wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie**

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek w państwach członkowskich znajdują się na stronie internetowej Komisji:

http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

Państwa członkowskie przekazały następujące informacje:

2.1. *Belgia*

Inspekcja wykonana przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie IBA Mediris S.A. spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2004 r.

Żywność	Ilość (t) (*)
Krewetki	685,7
Żabie udka	2 688,4
Zioła, przyprawy korzenne i warzywno	496,0
Warzywa mrożone	143,4
Sery	26,6
Jaja	168,9
Drób/dziczyzna	219,8
Mięso	966,8
Ryby	191,9
Owoce suszone	2,8
Skrobia	112,5
Plazma	46,4
Dania gotowe	167,5
Razem	5 776,6

(*) W sprawozdaniu jednostką masy były kilogramy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 66 z 13.3.1999, str. 24.

⁽²⁾ Dz.U. C 56 z 11.3.2003, str. 5.

2.2. Republika Czeska

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie Artim spol.s.r.o. spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2004 r.

Żywność	Ilość (t)	Całkowita średnia zaabsorbowana dawka promieniowania (KGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	460,3	5
Białko jaj	0,01	3
Razem	460,8	

2.3. Niemcy

W okresie objętym sprawozdaniem w Niemczech działały cztery zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie.

(a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że wymieniona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2004 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Warzywa suszone	3,3	<10
Zioła i przyprawy	338,4	<10
Inne środki spożywcze (nasiona guarany)	0,7	<10
Razem	342,4	

(b) Beta-Gamma Service GmbH&Co. KG, Wiehl

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że wymieniona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2004 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka [kGy]
Maślak ziarnisty	1,20	6,6
Surowy materiał roślinny (pietruszka, koper, liście kolendry)	2,50	6,3
Sproszkowany szpinak	4,32	6,5
Sproszkowany seler/chrzan	3,00	6,6
Pietruszka — nać	13,00	5,2
Razem	24,02	

(c) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że wymieniona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tej jednostce w 2004 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka [kGy]
Przyprawy	53	7-9
Zioła	440	7-9
Razem	429,21	

(d) Gamma-Service GmbH&Co KG, Bruchsal

W wymienionej jednostce żywność nie była poddawana promieniowaniu w 2004 r.

2.4. Hiszpania

W Hiszpanii istnieją dwie zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie.

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych w tych jednostkach.

2.5. Francja

We Francji istnieje siedem zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromieniowanie.

Inspekcja przeprowadzona przez właściwe organy w 2004 r. potwierdziła, że jednostka przeprowadzająca napromieniowanie spełnia wymogi określone w dyrektywie 1999/2/WE.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tych jednostkach w 2004 r.

Żywność	Ilość (t)	Średnia zaabsorbowana dawka [kGy]
Zioła, przyprawy korzenne i warzywne	203	10
Zioła mrożone	1	10
Suszone warzywa i owoce	2	1
Guma arabska	28	3
Kazeiny, kazeiniany	54	6
Mięso drobiowe odzyskane w sposób mechaniczny, podroby drobiowe	635	5
Mrożone żabie udka	813	5
Krewetki	20	
Razem	1 802	

2.6. *Węgry*

Na Węgrzech istnieje jedna zatwierdzona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie.

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych w tej jednostce.

2.7. *Włochy*

We Włoszech istnieje jedna zatwierdzona jednostka przeprowadzająca napromieniowanie.

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych w tej jednostce.

2.8. *Niderlandy*

W Niderlandach istnieją dwie zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie.

W 2004 r. przeprowadzono ogólną inspekcję jednostki Isotron w Ede. Inspekcja w jednostce w Etten-Leur dotyczyła tylko HACCP. Informacje dotyczące wyników przeprowadzonych inspekcji nie zostały przekazane.

W poniższej tabeli przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanej promieniowaniu w tych jednostkach w 2004 r.

Produkty w 2004 r.	Ilość [t] (*)
Przyprawy/zioła	1 638,4
Warzywa liofilizowane	1 088
Mięso drobiowe (mrożone)	23,2
Krewetki (mrożone)	284,8
Części żab	64
Białko jaj (chłodzone)	1,6
Żywność (**)	1 647,2
Próbki żywności	21,6
Razem	4 768,8

(*) W sprawozdaniu ilość produktów została określona w „transzach”; średnia waga transzy wynosiła 800 kg.

(**) Produkty przeznaczone na wywóz do krajów trzecich.

2.9. *Polska*

W Polsce istnieją dwie zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie:

Jednostka Międzyresortowego Instytutu Techniki Radiacyjnej Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej została poddana inspekcji przez Państwową Inspekcję Sanitarną; inspekcja wykazała, że jednostka spełnia wymogi dyrektywy UE 1999/2/WE.

W poniższych tabelach przedstawiono kategorie i ilości żywności poddanych promieniowaniu w tych jednostkach w 2004 r.

1. Instytut Chemii i Techniki Jądrowej, Warszawa

Żywność	Ilość [t]	Średnia zaabsorbowana dawka [kGy]
Przyprawy, zioła, warzywa liofilizowane	619,3	7
Grzyby suszone	61,4	5-7
Razem	680,7	1

2. Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej

Żywność	Ilość [t]	Średnia zaabsorbowana dawka [kGy]
Przyprawy	47,8	8
Razem	47,8	

2.10. Zjednoczone Królestwo

W Zjednoczonym Królestwie istnieje jedna zatwierdzona jednostka przeprowadzająca napromienianie.

Jednostka ta (kod referencyjny EW/04) została poddana inspekcji przez Agencję Norm Żywnościowych w grudniu 2004 r. Stwierdzono, że jednostka działa zgodnie z udzielonym jej zezwoleniem i z wymogami określonymi w dyrektywie 1999/2/WE.

W 2004 r. w Zjednoczonym Królestwie nie przeprowadzono napromieniania żywności na podstawie przyznanego zezwolenia.

2.11. Podsumowanie sytuacji w UE

W dziesięciu państwach członkowskich, w tym w trzech nowych państwach członkowskich istnieją jednostki zatwierdzone zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE.

Tylko cztery państwa członkowskie przesłały Komisji wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromienianie. Hiszpania, Węgry i Włochy nie przekazały takich informacji.

W związku z powyższym dokładne określenie ilości środków spożywczych poddanych promieniowaniu w Unii nie jest możliwe.

3. **Wyniki kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu handlowego i metod stosowanych do wykrywania napromieniowanej żywności.**

Państwa członkowskie przekazały następujące informacje:

3.1. *Austria*

118 próbek poddano kontroli sprawdzającej, czy zostały one poddane działaniu promieniowania jonizującego. Napromieniowanie zostało potwierdzone w przypadku jednej próbki suszonej ryby, pobranej w związku z inspekcją przeprowadzoną po zawiadomieniu za pośrednictwem RASFF.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 118		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Bazylia	2	0	EN 1788 EN 13751
Chili	2	0	EN 1788 EN 13751
Goździki	1	0	EN 1788 EN 13751
Majeranek	4	0	EN 1788 EN 13751
Oregano	4	0	EN 1788 EN 13751
Papryka	7	0	EN 1788 EN 13751
Pieprz	10	0	EN 1788 EN 13751
Mięta pieprzowa	1	0	EN 1788 EN 13751
Rozmaryn	4	0	EN 1788 EN 13751
Herbata ziołowa (zawierająca przyprawy)	34	0	EN 1788 EN 13751
Tymianek	5	0	EN 1788 EN 13751
Kura	14	0	EN 1786
Indyk	3	0	EN 1786
Kaczka	15	0	EN 1786
Gęś	11	0	EN 1786
Suszone ryby	1	1	EN 1785
RAZEM	117	1	
Razem w % zbadanych próbek	99	1	

3.2. Belgia

Ogółem w 2004 r. zbadano 225 próbek żywności. Nie stwierdzono napromieniowania żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 225		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane (pochodzenie)	
Krewetki mrożone obrane lub bez głów	40	0	EN 1785
Suszone zioła i przyprawy	44	0	EN 1785
Mięso drobiowe odzyskane w sposób mechaniczny	23	0	EN 1785
Świeże truskawki	27	0	EN 1785
Tarty ser	42	0	EN 1785
Razem	225	0	
Razem w % zbadanych próbek	100	0	

3.3. Cypr

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.4. Republika Czeska

Ogółem w 2004 r. zbadano 17 próbek żywności. Stwierdzono napromieniowanie jednej próbki herbaty ziołowej, która została nieprawidłowo oznakowana.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 17		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Przyprawy	8	0	EN 13751 EN 1788
Herbaty ziołowe	3	1	EN 13751 EN 1788
Suplementy diety	5	0	EN 13751 EN 1788
Razem	16	1	
Razem w % zbadanych próbek	94	6	

3.5. Niemcy

Zbadano 4 302 próbki. Siedemdziesiąt cztery z nich, czyli średnio 1,7 % nie spełniało wymogów: 62 próbki były niewłaściwie oznakowane, 12 zostało poddanych napromieniowaniu nielegalnie.

Naruszenia dotyczą różnych kategorii produktów w bardzo różnym stopniu. W grupie „azjatyckie przekąski z makaronu, przekąski podawane na przyjęciach, pizza, przekąski podawane w czasie oglądania telewizji” 5 z 14 próbek zostało poddanych promieniowaniu i zostało oznakowanych w niewłaściwy sposób.

Należy zauważyć, że większość niespełniających wymogów próbek stanowiły produkty pochodzące z Azji.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 302		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane (*) (pochodzenie)	
Mleko/przetwory mleczne	52	0	EN 1788 EN 1787 EN 1784 EN 1785
Ser z ziołami	57	0	EN 1788 EN 1784 EN 1787
Masło z ziołami	28	0	EN 1787 EN 1788
Jaja, produkty z jaj	6	0	EN 1784 mod.
Mięso (w tym mięso mrożone z wyjątkiem drobiu i dziczyzny)	11	0	EN 1784 mod. EN 1786
Produkty mięsne (z wyjątkiem kielbas)	31	1 (*) (Wietnam)	EN 1786 EN 1788
Kielbasy	69	0	EN 1784 mod. EN 1786 EN 1788 EN 1787
Drób	124	0	EN 1784 EN 1786
Dziczyzna	12	0	EN 1786 EN 1784
Ryby i produkty rybne	76	4 (*) (Tajlandia)	EN 1784 EN 1786 EN 1788
Skorupiaki, małże, omólki i inne zwierzęta wodne, w tym produkty z nich uzyskane	227	2 (*)	EN 1786 EN 1788 L 12.01-1
Nasiona roślin strączkowych	40	0	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (wykrywanie)
Zupy, sosy	69	3	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Zboża i produkty zbożowe	68		EN 1787 EN 1788 EN 13751

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 302		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane (*) (pochodzenie)	
Nasiona oleiste	83	0	EN 1784 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Orzechy	307	0	EN 1784 mod. EN 1786 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Ziemniaki, części roślin o wysokiej zawartości skrobi	37	0	EN 1787 EN 13751 EN 1788
Świeże warzywa, sałata	86	0	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Suszone warzywa i produkty warzywne	112	2 (*) (Chiny, sproszkowany szpinak)	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (wykrywanie)
Świeże grzyby	79	0	EN 1788 EN 13751
Grzyby suszone lub produkty z grzybów	281	3 + 2 (*) (Azja, Włochy, Niemcy)	EN 1787 EN 1788 EN 13751 (wykrywanie)
Świeże owoce	192	1 (*)	EN 1784 mod. EN 1784 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Suszone owoce lub produkty z owoców	213	0	EN 1787 EN 1788 EN 13708 EN 13751 L 30.00-3
Kawa, surowa	15	0	EN 1788
herbaty, produkty herbato-podobne	291	0	EN 1788 EN 1787 EN 13751 EN 13751 (wykrywanie)
Potrawy gotowe do podania	8	0	EN 1786 EN 1787 EN 1788
Przyprawy, w tym preparaty i sól z dodatkiem przypraw	1 268	34	EN 1786 EN 1787 EN 1788 EN 13751 (EN 13751 (wykrywanie) EN 13788

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 4 302		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane (*) (pochodzenie)	
Zioła	171	2	EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13788
Suche gotowe dania	73	13 (Wietnam, Tajwan, Turcja, Niemcy)	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Azjatyckie przekąski z makaronu, przekąski podawane na przyjęciach, pizza, przekąski podawane w czasie oglądania telewizji	9	5	EN 1787 EN 1788
Suplementy diety	90	2	EN 1784 mod. EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13751 (wykrywanie)
Inne	43		EN 1787 EN 1788
Razem	4 228	74	
Razem w % zbadanych próbek	98	2	

(*) Oznakowane jako napromieniowane, pomimo że napromieniowanie niedozwolone.

3.6. Dania

Urząd ds. weterynaryjnych i żywnościowych Danii (DVFA) zbadał 53 próbki ziołowych suplementów diety i surowych materiałów ziołowych do produkcji suplementów diety. Trzy próbki zostały poddane promieniowaniu lub zawierały napromieniowane składniki. Żadna z nich nie została oznakowana we właściwy sposób w odniesieniu do napromieniowania.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 53		Zastosowane metody CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Ziołowe suplementy diety i surowe materiały ziołowe do produkcji suplementów diety	50	3	EN 13783 (wykrywanie) i EN 1788 (weryfikacja)
Razem	50	3	
Razem w % zbadanych próbek	94	6	

3.7. Estonia

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.8. *Grecja*

Ogółem w 2004 r. zbadano 76 próbek żywności. Pięć próbek z wynikiem pozytywnym należało do kategorii suplementy diety. Nie podano informacji na temat oznakowania tych próbek.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 76		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane	
Suszone przyprawy i zioła	34	0	EN 13751
Suplementy diety	30	5	EN 13751
Kakao	11	0	EN 13751
Ryby	1	0	EN 13751
Razem	71	5	
Razem w % zbadanych próbek	93	7	

3.9. *Hiszpania*

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.10. *Finlandia*

Ogółem w 2004 r. zbadano 309 próbek. Spośród 297 próbek suszonych przypraw i ziół 84 próbki zawierały materiał poddany promieniowaniu. W większości przypadków były to mieszanki przypraw w opakowaniach zawierających makaron instant importowane z Chin i innych krajów azjatyckich.

Zbadano 12 suplementów diety, osiem próbek zawierało materiał poddany promieniowaniu.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 309		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Suszone przyprawy i zioła	213	84	EN 13751 EN 1788
Suplementy diety	4	8	EN 13751 EN 1788
Razem	217	92	
Razem w % zbadanych próbek	70	30	

3.11. *Francja*

Ogółem w 2004 r. zbadano 60 próbek żywności. Nie stwierdzono napromieniowania żadnej z nich.

3.12. Węgry

Ogółem w 2004 r. zbadano 134 próbki żywności. Stwierdzono napromieniowanie dwóch próbek ziół; jedna z nich została nieprawidłowo oznakowana.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 134		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane (*)	
Ziola	117	2	EN 1788
Herbata	15	0	EN 1788
Razem	132	2	
Razem w % zbadanych próbek	99	1	

(*) Jedna próbka została nieprawidłowo oznakowana.

3.13. Irlandia

Ogółem w 2004 r. zbadano 586 próbek żywności, napromieniowanie stwierdzono w przypadku 9 z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 586		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane	
Kiełbasy z kurcząt	1	0	EN 13751 EN 1788
Krewetki	10	0	
Zupy, buliony, sosy	43	2	
Produkty zbożowe i piekarnicze	7	1	
Owoce i warzywa	79	0	
Ziola i przyprawy	342	3	
Kawa i herbata	23	2	
Nasiona	62	1	
Żywność przeznaczona do specjalnych celów żywieniowych	1	0	
Suplementy diety	7	0	
Razem	577	9	
Razem w % zbadanych próbek	98	2	

3.14. Włochy

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.15. Łotwa

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.16. Litwa

Zbadano dwie próbki: jedną próbkę liści laurowych i jedną próbkę zielonej herbaty. Wynik obu badań był negatywny.

W 300 sklepach z żywnością przeprowadzono kontrole o charakterze dokumentacyjnym suszonych ziół aromatycznych, przypraw korzennych i warzywnych, nie uzyskano jednak żadnych informacji na temat tego, czy suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywno zostały poddane działaniu promieniowania jonizującego.

3.17. Luksemburg

Ogółem w 2004 r. zbadano 50 próbek żywności, napromieniowania nie stwierdzono w przypadku żadnej z nich.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 50		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane	
Przyprawy	10	0	EN 1788
Ziemniaki	10	0	EN 1788
Herbata	10	0	EN 1788
Skorupiaki: Krewetki	10	0	EN 1788
Cebula	10	0	EN 1788
Razem	50	0	
Razem w % zbadanych próbek	100	0	

3.18. Malta

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.19. Niderlandy

Ogółem w 2004 r. pobrano i zbadano pod kątem napromieniowania 430 próbek żywności wprowadzonej do obrotu. Spośród tych 430 próbek napromieniowanych zostało 45. Tylko dwie napromieniowane próbki zostały w odpowiedni sposób oznakowane. Nie wskazano pochodzenia próbek o wyniku pozytywnym.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 430		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane (*)	
Suplementy diety	165	38	EN 13751 EN 1788
Przyprawy i zioła	220	7	EN 13751 EN 1788
Razem	385	45	
Razem w % zbadanych próbek	90	10	

(*) Dwie próbki zostały prawidłowo oznakowane.

3.20. *Polska*

Ogółem w 2004 r. zbadano 121 próbek. Stwierdzono napromieniowanie siedmiu próbek, żadna z nich nie była prawidłowo oznakowana.

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 121		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane, nieprawidłowo oznakowane	
Suszone zioła, przyprawy korzenne i warzywne	60	6 (Singapur, Indie)	EN 1788
Ziemniaki	2	0	EN 1788
Cebula i czosnek	13	0	EN 1788
Drób	7	0	EN 1788
Orzechy niefuskane	24	1	EN 1788
Krewetki, ryby	8	0	EN 1788
Razem	114	7	
Razem w % zbadanych próbek	94	6	

3.21. *Portugalia*

Wymienione państwo członkowskie nie przekazało informacji dotyczących wyników kontroli przeprowadzonych na rynku.

3.22. *Szwecja*

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.23. *Słowacja*

Ogółem zbadano 10 próbek nasion słonecznika, orzechów laskowych, orzeszków ziemnych i migdałów przy pomocy metody GC EN 1784. Wyniki wskazują na to, że żadna z próbek nie została poddana promieniowaniu.

3.24. *Słowenia*

W 2004 r. nie przeprowadzono kontroli analitycznych.

3.25. *Zjednoczone Królestwo*

Ogółem lokalne organy kontroli w Zjednoczonym Królestwie pobrały 676 próbek i poddały je analizie, stosując standardowe metody wykrywania napromieniowanej żywności. Spośród tych 676 próbek napromieniowanych zostało 40 (6 %).

Żywność poddana analizie	Liczba zbadanych próbek: 676		Zastosowana metoda CEN
	Wynik: nienapromieniowane	Wynik: napromieniowane	
Suszone zioła, przyprawy korzenne i warzywne	333	10	EN13751:2002; EN 1778:2001
Suche gotowe dania	30	14	EN13751:2002; EN 1778:2001
Kuskus i suche przyprawy	0	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Suche mieszanki do zup	5	0	EN13751:2002
Makarony i suche przyprawy	18	12	EN13751:2002; EN 1778:2001
Tortille i suche przyprawy	2	0	EN13751:2002
Ryż i suche przyprawy	2	0	EN13751:2002
Makaron i suche przyprawy	2	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Pieczarki i grzyby jadalne (suszone i świeże)	4	1	EN13751:2002; EN 1778:2001
Suszone owoce	47	0	EN13751:2002
Świeże owoce	17	0	EN13751:2002
Warzywa, w tym cebula	10	0	EN13751:2002
Herbaty ziołowe	21	0	EN13751:2002; EN 1778:2001
Owoce morza, tzn. małże, krewetki i ryby	40	0	EN13751:2002; EN 1778:2001
Składniki żywności suszonej	4	0	EN13751:2002
Orzechy	1	0	EN13751:2002
Suplementy diety	96	15	EN13751:2002; EN 1778:2001
Razem	636	40	
Razem w % zbadanych próbek	94	6	—

3.26. Podsumowanie sytuacji w UE

Poniższa tabela zawiera zestawienie zbadanych próbek i wyników otrzymanych dla całej UE:

Państwo członkowskie	Liczba próbek nienapromieniowanych	Liczba próbek napromieniowanych, nieprawidłowo oznakowanych	Odsetek próbek napromieniowanych, nieprawidłowo oznakowanych
AT	117	1	1
BE	225	0	0
CY	BKA	BKA	BKA
CZ	16	1	6
DE	4228	74	2
DK	50	3	6
EE	BKA	BKA	BKA
EL	71	5	7
ES	BD	BD	BD
FI	217	92	30
FR	60	0	0
HU	132	2 (*)	1
IE	577	9	0
IT	BD	BD	BD
LV	BKA	BKA	BKA
LT	2	0	0
LU	50	0	0
MT	BKA	BKA	BKA
NL	385	45 (*)	10
PL	114	7	6
PT	BD	BD	BD
SE	BKA	BKA	BKA
SK	10	0	0
SI	BKA	BKA	BKA
UK	636	40	6
Razem	6 890	279	3,9

BD: brak danych — państwo członkowskie nie przekazało informacji

BKA: brak kontroli analitycznych — w 2004 r. kontrole analityczne nie zostały przeprowadzone.

(*) Na Węgrzech i w Niderlandach znaleziono odpowiednio jedną i dwie próbki, które zostały poddane promieniowaniu i odpowiednio oznakowane.

4. **Wnioski**

4.1. *Wyniki kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie*

Zgodnie z dyrektywą 1999/2/WE państwa członkowskie są zobowiązane do informowania Komisji o wynikach kontroli w jednostkach przeprowadzających napromieniowanie, o kategoriach i ilości żywności poddanej promieniowaniu oraz o średnich zastosowanych dawkach.

W 2004 r. zatwierdzone jednostki przeprowadzające napromieniowanie znajdowały się w 10 państwach członkowskich. W porównaniu z 2003 r. do wykazu zatwierdzonych jednostek w państwach członkowskich dodano jednostki w trzech nowych państwach członkowskich.

Wymagane informacje dotyczące kategorii żywności poddanych napromieniowaniu przekazało zaledwie siedem z dziesięciu państw członkowskich.

W związku z powyższym dokładna ilość żywności poddanej promieniowaniu w UE w 2004 r. nie jest znana.

4.2. *Wyniki kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu handlowego.*

W 2004 r. szesnaście państw członkowskich przeprowadziło kontrole analityczne i przedłożyło wymagane dane. Sześć państw członkowskich poinformowało Komisję, że w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie przeprowadzały one kontroli analitycznych.

Z przekazanych informacji wynika, że w 2004 r. 3,9 % próbek zostało poddanych promieniowaniu i niewłaściwie oznakowanych.

Naruszenia dotyczą różnych kategorii produktów w różnym stopniu. Wśród produktów nielegalnie poddanych promieniowaniu znalazły się w szczególności produkty importowane z Azji, zwłaszcza makaron typu azjatyckiego i dania gotowe z suszonego makaronu. Ponadto należy zauważyć, że w 2004 r. w Azji nie było jednostek zatwierdzonych przez Wspólnotę Europejską.

Komisja oczekuje, że we wszystkich państwach członkowskich liczba kontroli zostanie zwiększona, oraz że państwa członkowskie podejmą odpowiednie środki.

Różnice w wynikach kontroli między państwami członkowskimi można częściowo uzasadnić doborem próbek i skutecznością zastosowanych metod analitycznych.

4.3. *Ostateczny termin przekazania wyników kontroli dla celów sporządzenia sprawozdania za rok 2005*

Ostatecznym terminem przekazania Komisji wyników kontroli przeprowadzonych w 2005 r., wymaganych na mocy art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE jest dzień 30 kwietnia 2006 r.